Hallitusohjelmaa toteuttava liikenne- ja viestintäministeriön ja Väyläviraston välinen tulossopimus

1 VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET – HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelmassa on viisi strategista tavoitetta, joilla on yhteensä 26 kärkihanketta. Ne muodostavat yhdessä rakenteellisten uudistusten, ns. reformien kanssa hallituksen muutosohjelman. Hallitus tähtää muutokseen ja uudistumiseen viidellä painopistealueella, jotka ovat työllisyys- ja kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja terveys, biotalous ja puhtaat ratkaisut sekä digitalisaatio, kokeilut ja normien purku. Reformeihin kuuluvat eläkeuudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, kuntien kustannusten karsiminen tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä, Tulevaisuuden kunta sekä alue- ja keskushallinnon uudistukset.

Hallitus on 29.5.2015 julkaissut toimintasuunnitelman, joka sisältää tarkemmat toimenpiteet kärkihankkeiden toteuttamiseksi.

Hallitusohjelman strategisista tavoitteista liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toimintaan vaikuttavat erityisesti seuraavat:

- Julkinen päätöksenteko on innovatiivisesti mahdollistanut ja luonut Suomeen suotuisan toimintaympäristön digitaalisille palveluille ja teollisen internetin sovelluksille ja uusille liiketoimintamalleille.
- Kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa on helpotettu merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla.
- Määrätietoisella johtamismallilla on kehitetty käyttäjälähtöiset, tuottavuutta ja tuloksellisuutta nostavat yhden luukun digitaaliset julkiset palvelut.
- Johtamista ja toimeenpanoa on rohkeasti uudistettu vahvistamalla tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja avoimuutta sekä hyödyntämällä kokeiluja ja kansalaisten osallisuutta tukevia toimintatapoja.

2 HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANON JA TAVOITTEIDEN LÄHTÖKOHDAT

Hallitusohjelman toimeenpanoa ja hallinnonalan tavoitteiden asettamista ohjaavat seuraavat hallitusohjelman mukaiset lähtökohdat:

- Vahvistetaan kilpailukykyä elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla.
- Luodaan edellytyksiä digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristölle.
- Kevennetään sääntelyä ja hallinnollista taakkaa.
- Edistetään innovatiivisia kokeiluja ja hankintoja.
- Parannetaan hallinnonalalla tarvittavaa osaamista, johtamista ja toimeenpanoa.

3 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET HALLINNONALALLA

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia 2016–2020 on hyväksytty 14.1.2016. Strategia toteuttaa pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaa ja perustuu ministeriön keväällä 2014 julkaisemaan tulevaisuuskatsaukseen. Konsernistrategiassa hallinnonalan toiminnalle asetetaan strategiset hallituskauden yli ulottuvat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet ja määritellään näitä toteuttavat painopiste-alueet.

3.1 Liikenne ja viestintä palveluna

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite:
Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestävää kasvua sekä kansallista kilpailuetua.

Tavoitteen painopisteet
- Liikenteen ja viestinnän palvelumarkkinat ja palvelut
- Liikenteen energiareformi
- Elinvoimainen media-ala

3.2 Digitaalinen tieto hyvinvoinnin ja kasvun lähteenä

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite:
Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita.

Tavoitteen painopisteet
- Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet
- Luottamus digitaalisiin palveluihin

3.3 Infrastruktuuri kasvun alustana

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite:
Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle.

Tavoitteen painopisteet
- Liikenne- ja viestintäverkot
- Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus

4 VIRASTON TEHTÄVÄ JA PAINOPISTEET

4.1 Toiminta-ajatus ja visio

Toiminta-ajatus: Väylä on vahva tilaajaorganisaatio, joka vastaa tie-, rata- ja vesiväylistä sekä osallistuu liikennejärjestelmätyöhön edistääkseen kansalaisten sujuvaa liikkumista ja elinkeinoelämän tehokkaita kuljetuksia.

Väylän visiona on toimiva väyläverkko, joka mahdollistaa Suomen hyvinvoinnin, kilpailukyvyn ja kestävän kasvun.

4.2 Viraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa

Viraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa määritellään yhteiskunnallisten tavoitteiden hallinnonalan yhteisten painopisteiden kautta seuraavasti:

Liikenteen ja viestinnän palvelut ja palvelumarkkinat

Painopisteen toteuttamiseksi Väylävirasto mahdollistaa yhteentoimivia liikkumisen palveluja asiakkaan näkökulmasta. Virasto

- suuntaa rahoitusta ja kehittää tietopääoman hyödynnettävyyttä ja prosesseja uudenlaisen liiketoiminnan synnyttämiseksi ja palveluiden aikaansaamiseksi markkinoilla.
- luo edellytykset rautatieliikenteen markkinoiden kehittymiselle varmistamalla rataverkon ja sen palveluiden tasapuolisen saatavuuden sekä luomalla käytännön toimintamallit monen operaattorin toimiessa markkinoilla. Henkilöliikenteessä varaudutaan siihen, että markkinoille tulee uusia operaattoreita ja viraston toimenpiteet ajoitetaan kilpailun avaamista koskevien päätösten mukaisesti.
- edistää automaation kehitystä kokeilujen ja alueellisten käyttöönottojen kautta.

Liikenteen energiareformi

Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi sekä puhtaampien teknologioiden kehittämisen ja käytön edistämiseksi virasto

- osallistuu maankäytön ja liikennejärjestelmän suunnitteluun mm. digitalisaation hyväksikäytön edistämiseksi sekä kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen edistämiseksi.
- edistää kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuuksien kasvua.
- varmistaa tehokkaan ja ennakoivan liikenteenhallinnan (esim. reitin optimointi, energiatehokkuus, ruuhkien vähentäminen).
- selvittää ratojen sähköistämisen ja akselipainojen nostojen toteuttamisen mahdollisuudet.
- ohjaa oman hankintatoimensa kautta väylänpidon palvelutuotantoa energiatehokkuuteen ja ympäristön huomioiviin toimintamalleihin.

Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet

Painopisteen toteuttamiseksi virasto

- kehittää toiminnassaan isojen tietomäärien hallintaa ja analytiikkaa ja osallistuu hallinnonalan tiedon hyödyntämisen kehittämiseen.

- varmistaa väyläverkkoon ja liikenteeseen liittyvien tietovarantojen osalta, että automaatioliikenteen laajeneminen on mahdollista.
- huolehtii tietojen saatavuudesta ja laadusta avoimen datan periaatteiden mukaisesti palveluntuottajien ja kehittäjäyhteisöjen käyttöön.
- hyödyntää palvelujen tuottajilta ja käyttäjiltä saatavaa tietoa oman toimintansa kehittämiseksi.

Luottamus digitaalisiin palveluihin

Painopisteen toteuttamiseksi virasto varmistaa, että sen vastuulla olevat tietojärjestelmät ja tietoliikenne ovat tietoturvan ja tietosuojan osalta tarpeiden ja vaatimusten mukaisia.

Liikenne- ja viestintäverkot

Painopisteen toteuttamiseksi virasto kehittää infra-alustaa
- käymällä systemaattista ja aktiivista vuoropuhelua asiakastarpeiden tunnistamisen varmistamiseksi.
- huolehtimalla väyläverkon taloudellisesta ja tehokkaasta ylläpidosta ja kehittämisestä.
- kehittämällä suunnitteluprosessia siten, että se tuottaa vaikuttavimmat keinot liikennejärjestelmän kehittämiselle.
- kohdentamalla perusväylänpidon lisärahoitus vaikuttavuuden ja asiakastarpeiden kannalta väyläverkon keskeisimpiin korjausvelkakohteisiin.
- varmistamalla eri liikenneverkkojen turvallisuutta ja toimintavarmuutta ennakoiden ja tietoa hyödyntäen.
- ottamalla huomioon automatisaation ja robotisaation vaatimukset infralle.

Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus

Painopisteen toteuttamiseksi virasto
- tuottaa hanketasoisia vaikutusarviointeja.
- tekee infrastruktuurihankkeiden analyyseja liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

5 TULOSTAVOITTEET 2016–2019

Tuotokset ja laadunhallinta

1. Liikenteen ja viestinnän palvelumarkkinat ja palvelut

Tulostavoite	Mittari	Kärkihanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
1.1. Markkinat toimivat tasapuolisesti ja niiden kehittymistä edistetään			
	1.1.1. Innovatiiviset hankinnat ja kokeilut	KH 5.2.	Hankinnan toimintalinjat on uudistettu uudenlaisen liiketoiminnan mahdollistamiseksi ja tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Kokeilut ovat vauhdittaneet uusien palvelujen kehittymistä ja käyttöä.
	1.1.2. Rataverkon käytön ja palveluiden tasapuolisuus	KH 5.1.	Ratapihat toimivat kilpailuneutraalisti. Rataverkon haltijan palvelut on kuvattu ja hinnoiteltu. Uudet kapasiteetinhallinnan toimintamallit on luotu ja käyttöönotto aikataulutettu.

2. Liikenteen energiareformi

Tulostavoite	Mittari	Kärkihanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
2.1. Toimialan energiatehokkuus lisääntyy			
	2.1.1. Liikennejärjestelmän energiatehokkuus	KH 4.2	On edistetty liikennejärjestelmän energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä.
	2.1.2. Väyläviraston hankintojen energiatehokkuus	KH 4.2	On käynnistetty hankintojen asiakirjojen energiatehokkuusvaatimuksia koskevien toimintalinjojen uudistaminen.

3. Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet

Tulostavoite	Mittari	Kärki-hanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
3.1. Tieto on lisännyt uutta liiketoimintaa sekä tehostanut logistiikkaa ja väylänpitoa			
	3.1.1. Satelliittinavigoinnin toteuttaminen		Viraston vastuulla olevat SAT-NAV-hallinnonalan toimenpidesuunnitelman mukaiset toimenpiteet v. 2019 on toteutettu.
	3.1.2. Älykkään infraomaisuuden ja infran kunnon hallinnan kehittäminen	KH 5.4.	On hyödynnetty uusia tietolähteitä ja uutta analytiikkaa osana infran omaisuudenhallintaa ja liikennejärjestelmän kehittämistä.

4. Luottamus digitaalisiin palveluihin

Tulostavoite	Mittari	Kärki-hanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
4.1. Tieto, järjestelmät ja verkot ovat luotettavia			
	4.1.1. Älyliikenteen ja liikenteen ohjauksen tietoturvan ja tietosuojan varmistaminen		Tiedon keruussa, hallinnassa, jakelussa ja liikenteen ohjauksen hankintasopimuksessa on huomioitu tietoturvallisuuden vaatimukset.
4.2. Liikenteen ja viestinnän digitaaliset palvelut ovat esteettömiä			
	4.2.1. Digitaalisten palveluiden esteettömyys		Virasto on toteuttanut vastuullaan olevat liikenteen ja viestinnän digitaalisten palveluiden esteettömyyden toimenpideohjelman toimenpiteet ja on antanut väliraportin.
4.3. On luotu edellytykset sää- ja olosuhdetietojen toimintavarmuuspalvelulle			
	4.3.1 Palvelukonseptin kehittäminen		Virastojen yhteistyössä selvitetään uusien sää ja liikenteen olosuhdetietojen keruun, analysoinnin ja jakelun konseptointimahdollisuudet.

5. Liikenne- ja viestintäverkot

Tulostavoite	Mittari	Kärki-hanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
5.1. Väyläomaisuuden hallinta on systemaattista			
	5.1.1. Väyläomaisuuden hallinta	KH 1.1	Strateginen omaisuuden hallinnan suunnitelma on laadittu ja keskeiset toimenpiteet ohjelmoitu suhteessa palvelutasoon ja rahoitukseen.
5.2. Liikenneverkot vastaavat elinkeinoelämän ja kilpailukyvyn kannalta keskeisiin kuljetustarpeisiin			
	5.2.1. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain täytäntöönpano		Valtakunnallisen lj-suunnitelman laadinnan ensimmäiset vaiheet on toteutettu yhteistyössä liikennehallinnon muiden toimijoiden, kuntien, maakunnan liittojen ja muiden toimijoiden kanssa. Tienpidon laatua parantavia toimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä Traficom ja ELY-keskusten kanssa kanssa (oma valvonta, Väyläviraston valvonta).
	5.2.2. Radanpidosta johtuvat viivästykset kauko- ja lähijunaliikenteessä		Radanpidosta johtuvat viivästykset ovat vähentyneet.
5.3. Verkkojen ja järjestelmätason toimintavarmuus ja turvallisuus lisääntyvät			
	5.3.1. Verkkojen ja liikennejärjestelmätason toimintavarmuus		Rataverkon toimintavarmuutta on parannettu elinkaaren hallinnan avulla ja rataverkon käytön suunnittelun kehittämisellä. Tienpidon talvihoidon laatu ja vastaavuus asiakastarpeeseen on varmistettu.
	5.3.2. Turvallisuusjohtamisjärjestelmät ja riskienhallinta		Turvallisuusjohtamisjärjestelmät ovat integroituja viraston johtamisjärjestelmään ja toimivat laadukkaasti. Viraston riskienhallinta on systematisoitua ja koordinoitua. Palveluntuottajien ja –ketjujen valvontaa on parannettu.
	5.3.3. Väylien palvelutason seuraaminen		On tuotettu ja analysoitu digitaalista tietoa väylien kunnosta, lii-

			kenteenohjauslaittteista, tiemerkinnöistä, liikennetilanteesta ja häiriöistä.
5.4. Verkot mahdollistavat uudet innovatiiviset palvelut			
	5.4.1. Uusien palvelujen ja palvelukonseptien mahdollistaminen		Liikenteen ja logistiikan sekä niiden palveluiden ja palvelukonseptien edellyttämät muutostarpeet verkoille on tunnistettu ja otettu suunnitelmiin.
	5.4.2. Liikenteenohjausyhtiön ja Väyläviraston strategisen kumppanuuden hyödyntäminen		On kehitetty yhteistyöprosessit, jotka edistävät ekosysteemipalvelujen syntymistä. Kumppanuus on edistänyt viraston ydinpalveluiden toteutumista ja kehittämistä. On laadittu yhteinen investointiohjelma rautateiden asetinlaitteiden kehittämiseksi yhteistyössä liikenteenohjausyhtiön kanssa.
5.5. Suomi 5G kärkimaaksi			
	5.5.1. 5G-hankkeen toteuttaminen ja edistäminen		Hanketta on toteutettu hankesuunnitelman mukaisesti.

6. Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus			
Tulostavoite	**Mittari**	**Kärkihanke tai reformi**	**2019 Tavoitetaso**
6.1. Taloudellisten vaikutusten arviointi ja taloudellisen ajattelun soveltaminen on systemaattista ja kehittynyttä LVM:n hallinnonalalla			
	6.1.1. Viraston toimintakyky		Väylävirasto tuottaa liikennejärjestelmätason päätöksentekoon laadukasta tietoa ohjelmien ja väylähankkeiden vaikutusten arvioinnista.

Palvelutaso	
	2019 Tavoite
Asiakastyytyväisyys: elinkeinoelämän tyytyväisyys tie-, rataverkon ja kauppamerenkulun väylien palvelutasoon (asteikko 1—5, vähintään)	3,1
Asiakastyytyväisyys, kansalaisten tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella (asteikko 1—5, vähintään)	3,0

Toiminnallinen tehokkuus: tuottavuus	
	2019 Tavoite
Työn tuottavuuden kasvu, %	1,0
Kokonaistuottavuuden kasvu, %	0,2
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	100
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	100 - 120

6 VOIMAVARAT JA UUDISTUMISKYKY

6.1 Toimintatavat

Viraston toiminnallisten tulostavoitteiden lisäksi virastolle asetetaan toimintatapoja koskevia tavoitteita ja lähtökohtia, jotka liittyvät konserniyhtenäisyyden edistämiseen.

Johtaminen on avointa ja johtamisosaamista ja potentiaalia kehitetään systemaattisesti. Hallinnonalalla otetaan käyttöön yhtenäiset johtamismallit ja selkeät johtamisprosessit. Johtajuudessa korostuu muutosjohtajuuskyvykkyys virastorakenteen uudistumisessa. Johtamisen kehittämisen painopisteenä on erityisesti tietojohtaminen ja verkostojen johtaminen. Erilaisten osaajien kohtaamiselle ja luovalle ongelmanratkaisulle luodaan vapaamuotoisia foorumeita ja mahdollisuuksia. Lähiesimiestyössä kannustetaan erityisesti valmentavaan johtajuuteen.

Virastolle asetetaan seuraavat VMBaron indeksien tavoitetasot:

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
Johtajuusindeksi (JO)	3,5	3,50	3,6	3,6
Innovointikyvykkyysindeksi (IN)	3,8	3,87	3,9	3,9
Työyhteisöindeksi (TY)	4,0	3,98	4,0	4,0

Toimintatapojen kehittämistä hallinnonalalla ohjaavat lisäksi seuraavat lähtökohdat:

- Konserniyhtenäisyyden varmistamiseksi viraston rooli hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteuttamisessa selkeytyy. Viraston tulee ottaa käyttöön strategiakartta.
- Virasto toimeenpanee tehokkaasti linjauksia ja päätöksiä, joihin hallinnonala on sitoutunut (esim. periaatepäätökset ja strategiat), sekä osallistuu niiden valmisteluun.
- EU ja kv-vaikuttaminen sekä kansallinen sidosryhmäyhteistyö on tuloksellista, suunnitelmallista ja hallinnonalan politiikkaprioriteettien mukaista. Viraston tulee laatia EU- ja kv-vaikuttamissuunnitelma vuoden

2016 aikana. Vaikuttamista ja sidosryhmäyhteistyötä kehitetään yhteistyössä koko hallinnonalalla.

- Konsernin sisäinen tiedonkulku on toimivaa ja ulkoinen viestintä on johdonmukaista ja yhtenäistä.
- Sääntelyä sujuvoitetaan ja hallinnollista taakkaa kevennetään. Viraston antamien ohjeiden päivitystarve tavoitteen näkökulmasta on toteutettu vuonna 2016 ja muutokset toteutettu vuoden 2018 loppuun mennessä.
- Kokeilut kytketään strategisiin tavoitteisiin ja ne ovat osa toimintaa ja kehittämistä.
- Virasto toteuttaa julkiset hankinnat suunnitelmallisesti hallinnonalan konsernistrategiaa tukien sekä noudattaa hankinnoissa koko valtiokonsernia koskevia hankintoihin liittyviä yhteisiä tavoitteita ja keskitettyjä menettelyjä. Virasto seuraa yhteishankintojen käyttötilannetta, kehittää hankintojen vertailua ja vaikuttavuuden mittaamista sekä arvioi hankintojensa vaikutusta hankinnan kohteena olevan tuotteen tai palvelun markkinaolosuhteiden kehittymiseen.
- Innovatiivisuus hankinnoissa kasvaa selvästi suunnitelmakaudella toteutettavassa hankinnassa. Innovatiivisten hankintojen osuus viraston hankinnoista on 10 % viimeistään vuonna 2019.
- Virasto arvioi tulostavoitteisiin liittyviä riskejä säännöllisesti ja informoi mahdollisesta riskien aktualisoitumisesta ministeriötä.

6.2 Rahoitus

Tulostavoitteet on asetettu ja rahoitus kohdistettu siten, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa julkisen talouden suunnitelman mukaisella rahoitustasolla. Määrärahoissa ei ole otettu huomioon maakuntauudistuksen vaikutuksia.

1 000 euroa		2018 TA	2019 TAE	2020 Kehys	2021 Kehys	2022 Kehys
10. Liikenneverkko		**2 022 361**	**1 575 853**	**1 597 318**	**1 552 016**	**1 764 913**
31.10.01.	Väyläviraston toimintamenot (sm 2 v)	73 014	47 545	48 434	52 009	51 858
31.10.20.	Perusväylänpito (sm 2 v)	1 406 800	1 065 361	1 032 283	1 025 283	1 308 283
31.10.35.	Valtionavustus länsimetron rakentamiseen (sm 3 v)	31 500	5 000	90 000	31 500	0
31.10.36.	Valtionavustus raideliikennehankkeiden rakentamiseen	16 100	25 100	48 700	38 900	18 200
31.10.76.	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (a)	34 997	29 997	34 997	34 997	34 997
31.10.77.	Väyläverkon kehittäminen (sm 3 v)	334 950	298 150	249 000	248 200	220 700
31.10.79.	Elinkaarirahoitushankkeet (sm 3 v)	125 000	118 000	112 800	115 800	115 000

Vuoden 2019 rahoituksessa otetaan huomioon seuraavaa:

Väyläviraston toimintamenoista siirretään 6 664 000 euroa momentille 31.20.01 hallinnonalan virastouudistuksen vuoksi. Lisäksi toimintamenoista siirretään yhteensä 19 526 000 euroa momentille 31.10.20 liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämisen vuoksi.

Perusväylänpidossa tulee erikseen seurata korjausvelan vähentämiseen osoitetun rahoituksen käyttöä hyväksytyn ohjelman mukaisesti.

Talousarviossa ei ole myönnetty kehittämisinvestoinneille uusia sopimusvaltuuksia.

6.3 PALVELULUPAUS

Väyläviraston tavoite on, että toimiva väyläverkko mahdollistaa Suomen hyvinvoinnin, kilpailukyvyn ja kestävän kasvun. Yleisenä palvelulupauksena on väylien palvelutason toteuttaminen asiakasta kuullen, tehokas omaisuudenhallinta sekä päätöksenteko, joka perustuu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Toimintamme on avointa, asiantuntevaa ja yhteistyöhakuista.

Väylävirasto (aikaisemmin Liikennevirasto) on kehittänyt toimintansa asiakaslähtöisyyttä systemaattisesti ja se on nostettu uudessa strategiassa yhdeksi kriittiseksi menestystekijäksi. Asiakaslähtöisyys on mukana kaikessa toiminnassa palveluiden suunnittelusta niiden toteuttamiseen ja seurantaan.

Asiakastarpeisiin vastataan ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus saavutetaan yhteistyössä ja vuoropuhelussa laajan sidosryhmäkentän kanssa. Yhteistyötä elinkeinoelämän toimijoiden kanssa on viime vuosina tiivistetty merkittävästi ja keskeisten sidosryhmien kanssa on luotu yhteisiä toimintamalleja vuoropuheluun ja tulevaisuuden tarpeiden ennakointiin sekä toimenpiteiden priorisointiin. Lisäksi rinnalla vahvistetaan kansalaisten ja eri liikkujaryhmien asiakkuutta. Asiakas- ja muuta sidosryhmätyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti sekä kokonaistyytyväisyyden (tie-, rata- ja vesiväylät) että palvelutason osa-alueiden (palveluittain, verkon eri osat) ja kohderyhmien (kansalaiset, elinkeinoelämä) mukaan.

Väylävirasto osallistuu aktiivisesti liikennejärjestelmä- ja maantielain sekä pääväylistä ja niiden palvelutasosta annetun asetuksen toimeenpanoon ja valmisteilla olevaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmatyöhön liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Jatkotyössä määritellään ja ohjelmoidaan pitkäjänteisesti ne väylänpidon toimenpiteet, joilla sovittu verkon palvelutaso voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti huomioiden sekä asiakastarpeet että väyläomaisuuden tehokas hallinta. Sovitun palvelutason tuottaminen tapahtuu Väyläviraston, ELY:jen ja palveluntuottajien toimenpiteillä, joita ovat väyläverkon kehittäminen, korjaus, hoito ja käyttöpalvelut.

Hallinnonalan uudistuksessa vuoden 2019 alusta liikenne- ja viestintävirastolle siirtyivät liikkumisen palveluiden, valtion avustusten sekä joidenkin liikennejärjestelmään liittyvien suunnitelmien hyväksyntätehtävät. Tämän perusteella Väylävirasto on päivittänyt listan sellaisista asiakkaille tuotettavista palveluista, joihin on annettavissa yksilöity palvelulupaus tai määritellyt näihin liittyville prosesseille tavoiteaikataulun.

Palvelulupaus löytyy Väyläviraston internet-sivuilta.
https://vayla.fi/tapamme-toimia/palvelulupaus#.XD7urMtlKUI

7 TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Viraston tulossopimus on laadittu vuodelle 2019.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja viraston tulosneuvotteluissa käsitellään tulossopimuksen toteutumista ja viraston laatimaa ennustetta tulostavoitteiden saavuttamisesta. Virasto toimittaa ministeriölle osavuotisraportin vuosikellon aikataulun mukaisesti. Ministeriö antaa myöhemmin tulossopimuksen seurantaa koskevat tarkemmat ohjeet. Virasto raportoi toiminnallisesta tuloksellisuudestaan toimintakertomuksessa, joka on osa tilinpäätöstä. Ministeriö antaa talousarvioasetuksessa tarkoitetun kannanoton viraston tilinpäätöksestä.

Viraston tulee olla yhteydessä ministeriössä viraston tulosohjaajaan välittömästi, mikäli asetettujen tavoitteiden saavuttamisen havaitaan vaarantuvan. Toiminnan rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä viraston tulee olla yhteydessä myös ministeriön talouskehitysyksikköön.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Liikenne- ja viestintäministeriö	Väylävirasto
Anne Berner Liikenne- ja viestintäministeri	Kari Wihlman Pääjohtaja
Harri Pursiainen Kansliapäällikkö	Jukka Laiho Talousjohtaja

Liite Seurattavat mittarit

LIITE

SEURATTAVAT MITTARIT

	2016 Toteuma Liikennevi-rasto	2017 Toteuma Liikenne-virasto	2018 Toteuma Liikenne-virasto	2019 Ennuste
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA				
Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus				
Talvimerenkulun palveluiden odotusaika, h	3,41	3,91	4,28	4
Ilman odotusta läpipäässeet alukset, %	98	93	94,6	90-95
Tilapäiset nopeusrajoitukset rataverkolla, km				200
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä				2550
Huonokuntoiset kiinteät turvalaitteet rannikon ja sisä-vesien kauppamerenkulun väylillä, %		8,9	8,8	8
Painorajoitetut maantiesillat, kpl	444	470	411	470
Huonokuntoiset tie- ja ratasillat	750	790	820	800
Huonokuntoiset päällystetyt tiet, (vilkasliikenteinen verkko/ muu verkko), km	1000/530	728/ 5910	853/6163	1100/7020
Huonokuntoiset soratiet, km	2900	2850	2850	2850
Käytössä olevien tasoristeysten määrä valtion liiken-nöidyllä rataverkolla, kpl	2778	2775	2723	2720
Valtion rataverkolla olevien tasoristeysten onnetto-muusriski				Mittari kehi-tetään
INHIMILLINEN PÄÄOMA				
Henkilöstön kokonaismäärä, htv	647	639	638	415

Hallitusohjelmaa toteuttava liikenne- ja viestintäministeriön ja Väyläviraston välinen tulossopimus

1 VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET – HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelmassa on viisi strategista tavoitetta, joilla on yhteensä 26 kärkihanketta. Ne muodostavat yhdessä rakenteellisten uudistusten, ns. reformien kanssa hallituksen muutosohjelman. Hallitus tähtää muutokseen ja uudistumiseen viidellä painopistealueella, jotka ovat työllisyys- ja kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja terveys, biotalous ja puhtaat ratkaisut sekä digitalisaatio, kokeilut ja normien purku. Reformeihin kuuluvat eläkeuudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, kuntien kustannusten karsiminen tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä, Tulevaisuuden kunta sekä alue- ja keskushallinnon uudistukset.

Hallitus on 29.5.2015 julkaissut toimintasuunnitelman, joka sisältää tarkemmat toimenpiteet kärkihankkeiden toteuttamiseksi.

Hallitusohjelman strategisista tavoitteista liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toimintaan vaikuttavat erityisesti seuraavat:

- Julkinen päätöksenteko on innovatiivisesti mahdollistanut ja luonut Suomeen suotuisan toimintaympäristön digitaalisille palveluille ja teollisen internetin sovelluksille ja uusille liiketoimintamalleille.
- Kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa on helpotettu merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla.
- Määrätietoisella johtamismallilla on kehitetty käyttäjälähtöiset, tuottavuutta ja tuloksellisuutta nostavat yhden luukun digitaaliset julkiset palvelut.
- Johtamista ja toimeenpanoa on rohkeasti uudistettu vahvistamalla tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja avoimuutta sekä hyödyntämällä kokeiluja ja kansalaisten osallisuutta tukevia toimintatapoja.

2 HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANON JA TAVOITTEIDEN LÄHTÖKOHDAT

Hallitusohjelman toimeenpanoa ja hallinnonalan tavoitteiden asettamista ohjaavat seuraavat hallitusohjelman mukaiset lähtökohdat:

- Vahvistetaan kilpailukykyä elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla.
- Luodaan edellytyksiä digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristölle.
- Kevennetään sääntelyä ja hallinnollista taakkaa.
- Edistetään innovatiivisia kokeiluja ja hankintoja.
- Parannetaan hallinnonalalla tarvittavaa osaamista, johtamista ja toimeenpanoa.

3 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET HALLINNONALALLA

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia 2016–2020 on hyväksytty 14.1.2016. Strategia toteuttaa pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaa ja perustuu ministeriön keväällä 2014 julkaisemaan tulevaisuuskatsaukseen. Konsernistrategiassa hallinnonalan toiminnalle asetetaan strategiset hallituskauden yli ulottuvat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet ja määritellään näitä toteuttavat painopiste-alueet.

3.1 Liikenne ja viestintä palveluna

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite:
Innovatiiviset viestintä- ja liikennepalvelut ylläpitävät hyvinvointia ja luovat kestävää kasvua sekä kansallista kilpailuetua.

Tavoitteen painopisteet
- Liikenteen ja viestinnän palvelumarkkinat ja palvelut
- Liikenteen energiareformi
- Elinvoimainen media-ala

3.2 Digitaalinen tieto hyvinvoinnin ja kasvun lähteenä

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite:
Tiedon hyödyntämisestä syntyy uutta liiketoimintaa sekä käyttäjälähtöisiä ja luotettavia palveluita.

Tavoitteen painopisteet
- Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet
- Luottamus digitaalisiin palveluihin

3.3 Infrastruktuuri kasvun alustana

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite:
Liikenne- ja viestintäverkot muodostavat edellytykset yhteiskunnan kehittymiselle ja uudistumiselle.

Tavoitteen painopisteet
- Liikenne- ja viestintäverkot
- Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus

4 VIRASTON TEHTÄVÄ JA PAINOPISTEET

4.1 Toiminta-ajatus ja visio

Toiminta-ajatus: Väylä on vahva tilaajaorganisaatio, joka vastaa tie-, rata- ja vesiväylistä sekä osallistuu liikennejärjestelmätyöhön edistääkseen kansalaisten sujuvaa liikkumista ja elinkeinoelämän tehokkaita kuljetuksia.

Väylän visiona on toimiva väyläverkko, joka mahdollistaa Suomen hyvinvoinnin, kilpailukyvyn ja kestävän kasvun.

4.2 Viraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa

Viraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa määritellään yhteiskunnallisten tavoitteiden hallinnonalan yhteisten painopisteiden kautta seuraavasti:

Liikenteen ja viestinnän palvelut ja palvelumarkkinat

Painopisteen toteuttamiseksi Väylävirasto mahdollistaa yhteentoimivia liikkumisen palveluja asiakkaan näkökulmasta. Virasto

- suuntaa rahoitusta ja kehittää tietopääoman hyödynnettävyyttä ja prosesseja uudenlaisen liiketoiminnan synnyttämiseksi ja palveluiden aikaansaamiseksi markkinoilla.
- luo edellytykset rautatieliikenteen markkinoiden kehittymiselle varmistamalla rataverkon ja sen palveluiden tasapuolisen saatavuuden sekä luomalla käytännön toimintamallit monen operaattorin toimiessa markkinoilla. Henkilöliikenteessä varaudutaan siihen, että markkinoille tulee uusia operaattoreita ja viraston toimenpiteet ajoitetaan kilpailun avaamista koskevien päätösten mukaisesti.
- edistää automaation kehitystä kokeilujen ja alueellisten käyttöönottojen kautta.

Liikenteen energiareformi

Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi sekä puhtaampien teknologioiden kehittämisen ja käytön edistämiseksi virasto

- osallistuu maankäytön ja liikennejärjestelmän suunnitteluun mm. digitalisaation hyväksikäytön edistämiseksi sekä kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen edistämiseksi.
- edistää kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuuksien kasvua.
- varmistaa tehokkaan ja ennakoivan liikenteenhallinnan (esim. reitin optimointi, energiatehokkuus, ruuhkien vähentäminen).
- selvittää ratojen sähköistämisen ja akselipainojen nostojen toteuttamisen mahdollisuudet.
- ohjaa oman hankintatoimensa kautta väylänpidon palvelutuotantoa energiatehokkuuteen ja ympäristön huomioiviin toimintamalleihin.

Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet

Painopisteen toteuttamiseksi virasto

- kehittää toiminnassaan isojen tietomäärien hallintaa ja analytiikkaa ja osallistuu hallinnonalan tiedon hyödyntämisen kehittämiseen.

- varmistaa väyläverkkoon ja liikenteeseen liittyvien tietovarantojen osalta, että automaatioliikenteen laajeneminen on mahdollista.
- huolehtii tietojen saatavuudesta ja laadusta avoimen datan periaatteiden mukaisesti palveluntuottajien ja kehittäjäyhteisöjen käyttöön.
- hyödyntää palvelujen tuottajilta ja käyttäjiltä saatavaa tietoa oman toimintansa kehittämiseksi.

Luottamus digitaalisiin palveluihin

Painopisteen toteuttamiseksi virasto varmistaa, että sen vastuulla olevat tietojärjestelmät ja tietoliikenne ovat tietoturvan ja tietosuojan osalta tarpeiden ja vaatimusten mukaisia.

Liikenne- ja viestintäverkot

Painopisteen toteuttamiseksi virasto kehittää infra-alustaa
- käymällä systemaattista ja aktiivista vuoropuhelua asiakastarpeiden tunnistamisen varmistamiseksi.
- huolehtimalla väyläverkon taloudellisesta ja tehokkaasta ylläpidosta ja kehittämisestä.
- kehittämällä suunnitteluprosessia siten, että se tuottaa vaikuttavimmat keinot liikennejärjestelmän kehittämiselle.
- kohdentamalla perusväylänpidon lisärahoitus vaikuttavuuden ja asiakastarpeiden kannalta väyläverkon keskeisimpiin korjausvelkakohteisiin.
- varmistamalla eri liikenneverkkojen turvallisuutta ja toimintavarmuutta ennakoiden ja tietoa hyödyntäen.
- ottamalla huomioon automatisaation ja robotisaation vaatimukset infralle.

Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus

Painopisteen toteuttamiseksi virasto
- tuottaa hanketasoisia vaikutusarviointeja.
- tekee infrastruktuurihankkeiden analyyseja liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

5 TULOSTAVOITTEET 2016–2019

Tuotokset ja laadunhallinta

1. Liikenteen ja viestinnän palvelumarkkinat ja palvelut

Tulostavoite	Mittari	Kärkihanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
1.1. Markkinat toimivat tasapuolisesti ja niiden kehittymistä edistetään			
	1.1.1. Innovatiiviset hankinnat ja kokeilut	KH 5.2.	Hankinnan toimintalinjat on uudistettu uudenlaisen liiketoiminnan mahdollistamiseksi ja tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Kokeilut ovat vauhdittaneet uusien palvelujen kehittymistä ja käyttöä.
	1.1.2. Rataverkon käytön ja palveluiden tasapuolisuus	KH 5.1.	Ratapihat toimivat kilpailuneutraalisti. Rataverkon haltijan palvelut on kuvattu ja hinnoiteltu. Uudet kapasiteetinhallinnan toimintamallit on luotu ja käyttöönotto aikataulutettu.

2. Liikenteen energiareformi

Tulostavoite	Mittari	Kärkihanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
2.1. Toimialan energiatehokkuus lisääntyy			
	2.1.1. Liikennejärjestelmän energiatehokkuus	KH 4.2	On edistetty liikennejärjestelmän energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä.
	2.1.2. Väyläviraston hankintojen energiatehokkuus	KH 4.2	On käynnistetty hankintojen asiakirjojen energiatehokkuusvaatimuksia koskevien toimintalinjojen uudistaminen.

3. Tiedon hyödyntäminen ja liiketoimintamahdollisuudet

Tulostavoite	Mittari	Kärki-hanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
3.1. Tieto on lisännyt uutta liiketoimintaa sekä tehostanut logistiikkaa ja väylänpitoa			
	3.1.1. Satelliittinavigoinnin toteuttaminen		Viraston vastuulla olevat SAT-NAV-hallinnonalan toimenpidesuunnitelman mukaiset toimenpiteet v. 2019 on toteutettu.
	3.1.2. Älykkään infraomaisuuden ja infran kunnon hallinnan kehittäminen	KH 5.4.	On hyödynnetty uusia tietolähteitä ja uutta analytiikkaa osana infran omaisuudenhallintaa ja liikennejärjestelmän kehittämistä.

4. Luottamus digitaalisiin palveluihin

Tulostavoite	Mittari	Kärki-hanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
4.1. Tieto, järjestelmät ja verkot ovat luotettavia			
	4.1.1. Älyliikenteen ja liikenteen ohjauksen tietoturvan ja tietosuojan varmistaminen		Tiedon keruussa, hallinnassa, jakelussa ja liikenteen ohjauksen hankintasopimuksessa on huomioitu tietoturvallisuuden vaatimukset.
4.2. Liikenteen ja viestinnän digitaaliset palvelut ovat esteettömiä			
	4.2.1. Digitaalisten palveluiden esteettömyys		Virasto on toteuttanut vastuullaan olevat liikenteen ja viestinnän digitaalisten palveluiden esteettömyyden toimenpideohjelman toimenpiteet ja on antanut väliraportin.
4.3. On luotu edellytykset sää- ja olosuhdetietojen toimintavarmuuspalvelulle			
	4.3.1 Palvelukonseptin kehittäminen		Virastojen yhteistyössä selvitetään uusien sää ja liikenteen olosuhdetietojen keruun, analysoinnin ja jakelun konseptointimahdollisuudet.

5. Liikenne- ja viestintäverkot

Tulostavoite	Mittari	Kärki-hanke tai reformi	2019 Tavoitetaso
5.1. Väyläomaisuuden hallinta on systemaattista			
	5.1.1. Väyläomaisuuden hallinta	KH 1.1	Strateginen omaisuuden hallinnan suunnitelma on laadittu ja keskeiset toimenpiteet ohjelmoitu suhteessa palvelutasoon ja rahoitukseen.
5.2. Liikenneverkot vastaavat elinkeinoelämän ja kilpailukyvyn kannalta keskeisiin kuljetustarpeisiin			
	5.2.1. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain täytäntöönpano		Valtakunnallisen lj-suunnitelman laadinnan ensimmäiset vaiheet on toteutettu yhteistyössä liikennehallinnon muiden toimijoiden, kuntien, maakunnan liittojen ja muiden toimijoiden kanssa. Tienpidon laatua parantavia toimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä Traficom ja ELY-keskusten kanssa kanssa (oma valvonta, Väyläviraston valvonta).
	5.2.2. Radanpidosta johtuvat viivästykset kauko- ja lähijunaliikenteessä		Radanpidosta johtuvat viivästykset ovat vähentyneet.
5.3. Verkkojen ja järjestelmätason toimintavarmuus ja turvallisuus lisääntyvät			
	5.3.1. Verkkojen ja liikennejärjestelmätason toimintavarmuus		Rataverkon toimintavarmuutta on parannettu elinkaaren hallinnan avulla ja rataverkon käytön suunnittelun kehittämisellä. Tienpidon talvihoidon laatu ja vastaavuus asiakastarpeeseen on varmistettu.
	5.3.2. Turvallisuusjohtamisjärjestelmät ja riskienhallinta		Turvallisuusjohtamisjärjestelmät ovat integroituja viraston johtamisjärjestelmään ja toimivat laadukkaasti. Viraston riskienhallinta on systematisoitua ja koordinoitua. Palveluntuottajien ja –ketjujen valvontaa on parannettu.
	5.3.3. Väylien palvelutason seuraaminen		On tuotettu ja analysoitu digitaalista tietoa väylien kunnosta, lii-

			kenteenohjauslaittteista, tiemerkinnöistä, liikennetilanteesta ja häiriöistä.
5.4. Verkot mahdollistavat uudet innovatiiviset palvelut			
	5.4.1. Uusien palvelujen ja palvelukonseptien mahdollistaminen		Liikenteen ja logistiikan sekä niiden palveluiden ja palvelukonseptien edellyttämät muutostarpeet verkoille on tunnistettu ja otettu suunnitelmiin.
	5.4.2. Liikenteenohjausyhtiön ja Väyläviraston strategisen kumppanuuden hyödyntäminen		On kehitetty yhteistyöprosessit, jotka edistävät ekosysteemipalvelujen syntymistä. Kumppanuus on edistänyt viraston ydinpalveluiden toteutumista ja kehittämistä. On laadittu yhteinen investointiohjelma rautateiden asetinlaitteiden kehittämiseksi yhteistyössä liikenteenohjausyhtiön kanssa.
5.5. Suomi 5G kärkimaaksi			
	5.5.1. 5G-hankkeen toteuttaminen ja edistäminen		Hanketta on toteutettu hankesuunnitelman mukaisesti.

6. Liikennejärjestelmän rahoitus ja taloudellinen ohjaus			
Tulostavoite	**Mittari**	**Kärkihanke tai reformi**	**2019 Tavoitetaso**
6.1. Taloudellisten vaikutusten arviointi ja taloudellisen ajattelun soveltaminen on systemaattista ja kehittynyttä LVM:n hallinnonalalla			
	6.1.1. Viraston toimintakyky		Väylävirasto tuottaa liikennejärjestelmätason päätöksentekoon laadukasta tietoa ohjelmien ja väylähankkeiden vaikutusten arvioinnista.

Palvelutaso	
	2019 Tavoite
Asiakastyytyväisyys: elinkeinoelämän tyytyväisyys tie-, rataverkon ja kauppamerenkulun väylien palvelutasoon (asteikko 1—5, vähintään)	3,1
Asiakastyytyväisyys, kansalaisten tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella (asteikko 1—5, vähintään)	3,0

Toiminnallinen tehokkuus: tuottavuus	
	2019 Tavoite
Työn tuottavuuden kasvu, %	1,0
Kokonaistuottavuuden kasvu, %	0,2
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	100
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	100 - 120

6 VOIMAVARAT JA UUDISTUMISKYKY

6.1 Toimintatavat

Viraston toiminnallisten tulostavoitteiden lisäksi virastolle asetetaan toimintatapoja koskevia tavoitteita ja lähtökohtia, jotka liittyvät konserniyhtenäisyyden edistämiseen.

Johtaminen on avointa ja johtamisosaamista ja potentiaalia kehitetään systemaattisesti. Hallinnonalalla otetaan käyttöön yhtenäiset johtamismallit ja selkeät johtamisprosessit. Johtajuudessa korostuu muutosjohtajuuskyvykkyys virastorakenteen uudistumisessa. Johtamisen kehittämisen painopisteenä on erityisesti tietojohtaminen ja verkostojen johtaminen. Erilaisten osaajien kohtaamiselle ja luovalle ongelmanratkaisulle luodaan vapaamuotoisia foorumeita ja mahdollisuuksia. Lähiesimiestyössä kannustetaan erityisesti valmentavaan johtajuuteen.

Virastolle asetetaan seuraavat VMBaron indeksien tavoitetasot:

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Tavoite 2019
Johtajuusindeksi (JO)	3,5	3,50	3,6	3,6
Innovointikyvykkyysindeksi (IN)	3,8	3,87	3,9	3,9
Työyhteisöindeksi (TY)	4,0	3,98	4,0	4,0

Toimintatapojen kehittämistä hallinnonalalla ohjaavat lisäksi seuraavat lähtökohdat:

- Konserniyhtenäisyyden varmistamiseksi viraston rooli hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteuttamisessa selkeytyy. Viraston tulee ottaa käyttöön strategiakartta.
- Virasto toimeenpanee tehokkaasti linjauksia ja päätöksiä, joihin hallinnonala on sitoutunut (esim. periaatepäätökset ja strategiat), sekä osallistuu niiden valmisteluun.
- EU ja kv-vaikuttaminen sekä kansallinen sidosryhmäyhteistyö on tuloksellista, suunnitelmallista ja hallinnonalan politiikkaprioriteettien mukaista. Viraston tulee laatia EU- ja kv-vaikuttamissuunnitelma vuoden

2016 aikana. Vaikuttamista ja sidosryhmäyhteistyötä kehitetään yhteistyössä koko hallinnonalalla.

- Konsernin sisäinen tiedonkulku on toimivaa ja ulkoinen viestintä on johdonmukaista ja yhtenäistä.
- Sääntelyä sujuvoitetaan ja hallinnollista taakkaa kevennetään. Viraston antamien ohjeiden päivitystarve tavoitteen näkökulmasta on toteutettu vuonna 2016 ja muutokset toteutettu vuoden 2018 loppuun mennessä.
- Kokeilut kytketään strategisiin tavoitteisiin ja ne ovat osa toimintaa ja kehittämistä.
- Virasto toteuttaa julkiset hankinnat suunnitelmallisesti hallinnonalan konsernistrategiaa tukien sekä noudattaa hankinnoissa koko valtiokonsernia koskevia hankintoihin liittyviä yhteisiä tavoitteita ja keskitettyjä menettelyjä. Virasto seuraa yhteishankintojen käyttötilannetta, kehittää hankintojen vertailua ja vaikuttavuuden mittaamista sekä arvioi hankintojensa vaikutusta hankinnan kohteena olevan tuotteen tai palvelun markkinaolosuhteiden kehittymiseen.
- Innovatiivisuus hankinnoissa kasvaa selvästi suunnitelmakaudella toteutettavassa hankinnassa. Innovatiivisten hankintojen osuus viraston hankinnoista on 10 % viimeistään vuonna 2019.
- Virasto arvioi tulostavoitteisiin liittyviä riskejä säännöllisesti ja informoi mahdollisesta riskien aktualisoitumisesta ministeriötä.

6.2 Rahoitus

Tulostavoitteet on asetettu ja rahoitus kohdistettu siten, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa julkisen talouden suunnitelman mukaisella rahoitustasolla. Määrärahoissa ei ole otettu huomioon maakuntauudistuksen vaikutuksia.

1 000 euroa		2018 TA	2019 TAE	2020 Kehys	2021 Kehys	2022 Kehys
10. Liikenneverkko		**2 022 361**	**1 575 853**	**1 597 318**	**1 552 016**	**1 764 913**
31.10.01.	Väyläviraston toimintamenot (sm 2 v)	73 014	47 545	48 434	52 009	51 858
31.10.20.	Perusväylänpito (sm 2 v)	1 406 800	1 065 361	1 032 283	1 025 283	1 308 283
31.10.35.	Valtionavustus länsimetron rakentamiseen (sm 3 v)	31 500	5 000	90 000	31 500	0
31.10.36.	Valtionavustus raideliikennehankkeiden rakentamiseen	16 100	25 100	48 700	38 900	18 200
31.10.76.	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (a)	34 997	29 997	34 997	34 997	34 997
31.10.77.	Väyläverkon kehittäminen (sm 3 v)	334 950	298 150	249 000	248 200	220 700
31.10.79.	Elinkaarirahoitushankkeet (sm 3 v)	125 000	118 000	112 800	115 800	115 000

Vuoden 2019 rahoituksessa otetaan huomioon seuraavaa:

Väyläviraston toimintamenoista siirretään 6 664 000 euroa momentille 31.20.01 hallinnonalan virastouudistuksen vuoksi. Lisäksi toimintamenoista siirretään yhteensä 19 526 000 euroa momentille 31.10.20 liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämisen vuoksi.

Perusväylänpidossa tulee erikseen seurata korjausvelan vähentämiseen osoitetun rahoituksen käyttöä hyväksytyn ohjelman mukaisesti.

Talousarviossa ei ole myönnetty kehittämisinvestoinneille uusia sopimusvaltuuksia.

6.3 PALVELULUPAUS

Väyläviraston tavoite on, että toimiva väyläverkko mahdollistaa Suomen hyvinvoinnin, kilpailukyvyn ja kestävän kasvun. Yleisenä palvelulupauksena on väylien palvelutason toteuttaminen asiakasta kuullen, tehokas omaisuudenhallinta sekä päätöksenteko, joka perustuu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Toimintamme on avointa, asiantuntevaa ja yhteistyöhakuista.

Väylävirasto (aikaisemmin Liikennevirasto) on kehittänyt toimintansa asiakaslähtöisyyttä systemaattisesti ja se on nostettu uudessa strategiassa yhdeksi kriittiseksi menestystekijäksi. Asiakaslähtöisyys on mukana kaikessa toiminnassa palveluiden suunnittelusta niiden toteuttamiseen ja seurantaan.

Asiakastarpeisiin vastataan ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus saavutetaan yhteistyössä ja vuoropuhelussa laajan sidosryhmäkentän kanssa. Yhteistyötä elinkeinoelämän toimijoiden kanssa on viime vuosina tiivistetty merkittävästi ja keskeisten sidosryhmien kanssa on luotu yhteisiä toimintamalleja vuoropuheluun ja tulevaisuuden tarpeiden ennakointiin sekä toimenpiteiden priorisointiin. Lisäksi rinnalla vahvistetaan kansalaisten ja eri liikkujaryhmien asiakkuutta. Asiakas- ja muuta sidosryhmätyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti sekä kokonaistyytyväisyyden (tie-, rata- ja vesiväylät) että palvelutason osa-alueiden (palveluittain, verkon eri osat) ja kohderyhmien (kansalaiset, elinkeinoelämä) mukaan.

Väylävirasto osallistuu aktiivisesti liikennejärjestelmä- ja maantielain sekä pääväylistä ja niiden palvelutasosta annetun asetuksen toimeenpanoon ja valmisteilla olevaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmatyöhön liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Jatkotyössä määritellään ja ohjelmoidaan pitkäjänteisesti ne väylänpidon toimenpiteet, joilla sovittu verkon palvelutaso voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti huomioiden sekä asiakastarpeet että väyläomaisuuden tehokas hallinta. Sovitun palvelutason tuottaminen tapahtuu Väyläviraston, ELY:jen ja palveluntuottajien toimenpiteillä, joita ovat väyläverkon kehittäminen, korjaus, hoito ja käyttöpalvelut.

Hallinnonalan uudistuksessa vuoden 2019 alusta liikenne- ja viestintävirastolle siirtyivät liikkumisen palveluiden, valtion avustusten sekä joidenkin liikennejärjestelmään liittyvien suunnitelmien hyväksyntätehtävät. Tämän perusteella Väylävirasto on päivittänyt listan sellaisista asiakkaille tuotettavista palveluista, joihin on annettavissa yksilöity palvelulupaus tai määritellyt näihin liittyville prosesseille tavoiteaikataulun.

Palvelulupaus löytyy Väyläviraston internet-sivuilta.
https://vayla.fi/tapamme-toimia/palvelulupaus#.XD7urMtlKUI

7 TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Viraston tulossopimus on laadittu vuodelle 2019.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja viraston tulosneuvotteluissa käsitellään tulossopimuksen toteutumista ja viraston laatimaa ennustetta tulostavoitteiden saavuttamisesta. Virasto toimittaa ministeriölle osavuotisraportin vuosikellon aikataulun mukaisesti. Ministeriö antaa myöhemmin tulossopimuksen seurantaa koskevat tarkemmat ohjeet. Virasto raportoi toiminnallisesta tuloksellisuudestaan toimintakertomuksessa, joka on osa tilinpäätöstä. Ministeriö antaa talousarvioasetuksessa tarkoitetun kannanoton viraston tilinpäätöksestä.

Viraston tulee olla yhteydessä ministeriössä viraston tulosohjaajaan välittömästi, mikäli asetettujen tavoitteiden saavuttamisen havaitaan vaarantuvan. Toiminnan rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä viraston tulee olla yhteydessä myös ministeriön talouskehitysyksikköön.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Liikenne- ja viestintäministeriö	Väylävirasto
Anne Berner Liikenne- ja viestintäministeri	Kari Wihlman Pääjohtaja
Harri Pursiainen Kansliapäällikkö	Jukka Laiho Talousjohtaja

Liite Seurattavat mittarit

LIITE

SEURATTAVAT MITTARIT

	2016 Toteuma Liikennevi-rasto	2017 Toteuma Liikenne-virasto	2018 Toteuma Liikenne-virasto	2019 Ennuste
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA				
Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus				
Talvimerenkulun palveluiden odotusaika, h	3,41	3,91	4,28	4
Ilman odotusta läpipäässeet alukset, %	98	93	94,6	90-95
Tilapäiset nopeusrajoitukset rataverkolla, km				200
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä				2550
Huonokuntoiset kiinteät turvalaitteet rannikon ja sisä-vesien kauppamerenkulun väylillä, %		8,9	8,8	8
Painorajoitetut maantiesillat, kpl	444	470	411	470
Huonokuntoiset tie- ja ratasillat	750	790	820	800
Huonokuntoiset päällystetyt tiet, (vilkasliikenteinen verkko/ muu verkko), km	1000/530	728/ 5910	853/6163	1100/7020
Huonokuntoiset soratiet, km	2900	2850	2850	2850
Käytössä olevien tasoristeysten määrä valtion liiken-nöidyllä rataverkolla, kpl	2778	2775	2723	2720
Valtion rataverkolla olevien tasoristeysten onnetto-muusriski				Mittari kehi-tetään
INHIMILLINEN PÄÄOMA				
Henkilöstön kokonaismäärä, htv	647	639	638	415